

– залучення української діаспори до організаційної та фінансової допомоги переміщеному бізнесу.

Список використаних джерел:

1. Данилишин Богдан. Як держава може підтримати бізнес в умовах війни. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/03/20/684363/>
2. Тарасовський Юрій. Малий та середній бізнес за місяць втратив \$80 млрд. Як підприємці працюють в умовах війни. Forbes. URL: <https://forbes.ua/news/maliy-ta-seredniy-biznes-zamisyats-vtrativ-cherez-viynu-80-mlrd-yaki-problemi-ta-ochikuvannya-pidpriemstv-25032022-5015>
3. МВФ прогнозує скорочення ВВП України на 35%. Фінансовий клуб. URL: <https://finclub.net/ua/news/mvf-prohnozuie-skorochennia-vvp-ukrainy-na-35protsent.html>
4. Панчак Віктор, Грабський Сергій. Бізнес у контексті загроз і ризиків. URL: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshe/biznes-u-konteksti-zagroz-i-rizikiv.html>

Алла ВАСІНА

д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ

**АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНОСТІ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ РЕАГУВАТИ НА ВИКЛИКИ ВОЄННОГО ЧАСУ**

Складні випробування, що випали на долю українського народу внаслідок повномасштабного вторгнення Росії в Україну, з особливою гостротою актуалізують необхідність формування спроможності публічного управління адаптивно реагувати на виклики воєнного часу та потреби післявоєнної відбудови.

Масштабність та складність проблем у всіх сферах і на всіх рівнях суспільної життєдіяльності, що проявляється в координатах нестабільного, нетипового, агресивного середовища, пов'язана із великими людськими й матеріальними втратами, сигналізує про невідкладну потребу запровадження нових підходів до вироблення дієвих механізмів публічного управління, які б дозволили вистояти у воєнному, економічному, гуманітарному плані, здобути перемогу та закласти підґрунтя післявоєнного оновлення.

В цьому зв'язку, з врахуванням специфіки складної нової реальності, значного дефіциту ресурсів та великій потребі в них для реалізації як стабілізаційних, так і проривних цілей, важливо якомога швидше сформувати спроможність системи публічного управління ефективно досягати актуальні

окреслені цілі на всіх рівнях – національному, регіональному, місцевому, збалансовуючи завдання, компетенції, ресурси, з використанням прогресивного інструментарію координації та співпраці в рамках механізму багаторівневого врядування, управління за цілями та результатами.

Під впливом умов воєнного часу, коли розвиток воєнної сфери і оборонні питання є пріоритетом діяльності всіх суб'єктів публічного управління при необхідності паралельного розв'язання цілого комплексу проблем, зумовлених поглибленням економічної, соціальної, гуманітарної, міграційної, екологічної кризи, відбувається трансформація всієї системи публічного управління в напрямі адаптації до сучасних викликів, яка знаходить прояв в структурному, функціональному, організаційному, технологічному аспекті функціонування останньої. Тому в основу вироблення і реалізації публічно-управлінських механізмів важливо закласти методологічне підґрунтя управління за результатами, яке б дозволило:

– забезпечувати чітку адаптивну цільову орієнтацію діяльності суб'єктів публічного управління на всіх рівнях і стосовно вирішення управлінських завдань у всіх сферах суспільної життєдіяльності;

– налагоджувати дієву взаємодію органів влади і громадських організацій в контексті окреслення стратегічних цілей післявоєнного поступу українського суспільства та вироблення тактичних рішень щодо їхнього досягнення із врахуванням інтересів та залученням потенціалу суспільних інституцій;

– інтегрувати управлінський потенціал владних структур в горизонтальній та вертикальній площині для досягнення бажаних результатів;

– усунути інституціональні бар'єри при виробленні управлінських механізмів та формуванні їхнього організаційно-функціонального, ресурсного забезпечення.

Війна внесла корективи у всі сфери життя й зумовила необхідність перегляду й переоцінки цілей життєдіяльності та розвитку сфер і секторів, громад, регіонів, країни загалом. Тому, саме базуючись на концепції "управління за результатами" має здійснюватись перегляд і корегування стратегічних програмних документів та інструментів їхньої реалізації з врахуванням зміни стану та середовища функціонування об'єктів публічного управління, попереднього управлінського досвіду, появи нових загроз та потреб, виробляти цілеорієнтовані, адаптивні управлінські механізми чіткого,

швидкого, ефективного в соціальному й економічному аспекті розв'язання проблем воєнного часу та виходу на траєкторію післявоєнного оновлення країни.

При цьому особливої уваги вимагає питання узгодження стратегічних і оперативних цілей при вирішенні проблем в різних сферах і на різних рівнях публічного управління. Оскільки суттєве зростання поточних ресурсних витрат на усунення негативних наслідків війни в умовах значних ресурсних обмежень актуалізує необхідність, поряд із швидким реагуванням, вироблення обґрунтованих публічно-управлінських рішень з орієнтацією на проривні стратегічні цілі, що дозволило б реалізовувати стратегічний підхід до використання наявного потенціалу післявоєнного розвитку сфер національної економіки, територій, країни загалом. Тобто, концепція управління за результатами формує передумови оптимального поєднання інструментарію ситуаційного та стратегічного управління, реалізації публічно-управлінською системою стратегічного підходу, зорієнтованого на: досягнення критеріїв національної безпеки із збалансуванням показників соціальної й економічної ефективності розвитку національної, регіональних, місцевих соціально-економічних систем; комплексне розв'язання проблем міжвідомчого характеру на основі використання механізмів стратегування; формування належного інформаційно-аналітичного й інституціонального забезпечення узгодженого вироблення й реалізації стратегічних програмних документів на різних рівнях публічного управління; пошук нових можливостей залучення й ефективного використання всіх видів ресурсів для вирішення завдань воєнної сфери й оборони, забезпечення безпеки й післявоєнної відбудови, закріплення України в тренді світового суспільного поступу.

Значна нестабільність, непередбачуваність, невизначеність умов воєнного часу має постійно братись до уваги владними структурами при виробленні управлінського впливу із використанням концептуальних засад "управління за результатами", що передбачають налагодження ефективного зворотного зв'язку через запровадження моніторингових систем постійного відстеження результативності управління, оцінки результатів, і на цій основі, прийняття подальших рішень щодо перегляду управлінських цілей та механізмів їхньої реалізації з своєчасним внесенням конструктивних коректив. Цим самим закладається підґрунтя превентивності, належної об'єктивізації, гнучкості й адаптивності публічного управління, а відтак і його спроможності ефективно

реагувати на складні виклики сьогодення, вибудовувати траєкторію соціально-економічного оновлення країни.

Для формування спроможності публічного управління вирішувати завдання забезпечення суспільної життєдіяльності в умовах воєнного і післявоєнного стану важливе значення має використання переваг управління за результатами, що полягають у:

- підпорядкуванні організаційної й функціональної підсистем публічного управління цільовій підсистемі;
- чіткому представленні управлінських цілей через конкретні якісні і кількісні показники;
- оптимізації процесу вироблення й реалізації публічно-управлінських рішень через призму критеріїв результативності й ефективності;
- налагодженні дієвої взаємодії владних структур у вертикальній й горизонтальній площині з метою досягнення чітко визначених цілей;
- стимулюванні переходу від оцінки дій до оцінки результату [1];
- формуванні у громадських та бізнесових інституцій розуміння того, що робиться органами влади для вирішення назрілих проблем та досягнення бажаних цілей, і як вони можуть долучитись до вироблення й реалізації публічно-управлінських механізмів.

Складні виклики воєнного часу посилюють вимоги до функціонування системи публічного управління, і, при формуванні її спроможності адекватно реагувати на них, доцільно якомога повніше реалізувати концептуальні засади управління за результатами.

Список використаних джерел:

1. Ющенко Л.І. Застосування концепції "управління за результатами" у діяльності органів публічної влади. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. 2018. Том 20 (68) №1. С.175.